

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

L. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150

Félévre — — — 600

Negyedévre — — 320

Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—

Egyes szám — — 3—

1927 május 28 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 119 szám

5687 Ijjar 26

A kereszti és a kampóskereszti

Minden illetékes és minden illetéktelen fak-
tor elmondotta már véleményét arról a kut-
mérgező és gyűlölséget hirdető harcról, amely-
nek apostolai a keresztény nemzetvédelem jel-
szava alatt hirdették meg a pusztító háborút
a zsidóság ellen. Mi azonban a hivatalos egy-
ház véleményére vártunk, a klérus hivatalos
szavát figyeltük, hiszen ebben a harcban az
egyház is érdekelve van, mert az egyház, amely
az igazi kereszténység letéteményese és képv-
selője, nem haladhat el közömbösen egy olyan
mozgalom mellett, amely zászlójára elsősorban
a Kereszténység jelszavát írta.

Es az antiszemita mozgalom, amely elsősor-
ban kereszténységet hirdet, másodsorban a gyűlö-
letet prédikálja, ami éles antagonizmusban van
az igazi kereszténység minden tanításával. Ezért
volt az, hogy minden korokban, kivéve az el-
hanyagolt és dekadens korszakokat, az egyház,
a hivatalos kereszténység, mindig felemelte
tiltakozó szavát a gyűlölet és az igaztalan
üldözés konkolyhíntői ellen. Uglátszik, az idő
még elért arra, hogy a romániai ortodox
egyház beteljesítse hitvallomásának parancsát,
mert az egyház szava, amelyre mi az antisze-
mita mozgalom szentvédő hőseioly régóta várunk,
megérkezett.

Az ország görögkeleti egyházmegyéi most
tartják meg minden egyházkerületi székhelyen
konzisztórium üléseiket. Ezek az ülések, ame-
lyen az egyházkerület papi és világi méltóságai
vesznek részt, nemcsak az egyházmegye belső
ügyeivel foglalkoznak, de leszögezik az egyház
álláspontját az ország olyan napirendben levő
problémáival szemben, amelyek közvetlen közel-
ről érintik az egyház hitéleti és morális érde-
keit. A bukovinai egyházmegye konzisztórium
ülése volt az első, amely napirendre vette az
antiszemita mozgalom problémáját, még pedig
abból a szempontból, amely az egyházat leg-
közelebről érinti. Szabad-e keresztény papnak
felszentelni az antiszemita liga zászlóját? — ez
volt az a kérdés, amelynek eldöntésében közös
véleményen volt a konzisztórium minden egyes
tagja és minden felszólaló határozott nemmel
foglalt állást.

A bukovinai metropolita tekintélyének su-
lyával tette magáévá azt az álláspontot: össze-
férhetetlen a kereszténység szellemével, hogy a
szeretet és a béke jegyében felszentelt papok
az egyház áldását adják olyan zászlóra, amely
a gyűlölséget és a readbonást hirdeti. Az
egész konzisztórium helyeslése közepette jelen-
tette be a metropolita, hogy ő már eltiltotta
az alsópapságnak a cuzista-liga zászlójának fel-
szentelését és az eltévelyedett papok jobb utra
térítésének érdekében a gyűlés valamennyi
részvevőinek segítségét kérte.

A metropolita szava, a hivatalos keresztény
egyház szava, világos és félre nem érthető. Az
igazi kereszténység képviselői megállapítják,
hogy az antiszemita párt uszításainak nincs
közösségük a kereszténység szellemével és ami-
kor jelszavaik között első helyen a keresztény-
séget hangsúlyozzák ki, csak azért teszik, hogy
azokat a tömegeket, amelyek a kereszténység
hívő táborába tartoznak, megtévesszék.

De az egyház nem állhat meg ennek pusztá
leszögezésénél. Ugyanakkor, amikor felismeri és
nyíltan hirdeti, hogy a gyűlölet és rombolás
nem tarthat igényt a keresztény egyház fel-
szentelő szertartására, meg kell kezdje felvilá-
gosító propagandáját végig azokon a falvakon,
ahol az agitáció munkáját már elvégezte a ke-
reszténység mezébe öltöztetett cuzista program.
Nem kételkedünk abban, hogy az egyház végül

is meg fogja találni annak a módját, hogy a
szószékről szálljon szembe azokkal, akiket a
bukovinai metropolita eltévelyedetteknek nevez
és hívő táborára gyakorolt befolyásának segít-
ségével kigyomlálja a szívekből a konkolyt,
amelyet a gyűlölködők hintettek el, hogy he-

lyükbe ültesse a vallás nemcsak a keresztény,
hanem minden vallás igazi virágait, a fele-
baráti szeretetet, amely senkinek sem kívánja
romlását azért, mert másféle módon imádja
az istent és ne engedje, hogy kampóvá görbül
jön a kereszt a hívők lelkében.

A német Discontogesellschaft újabb 200 milliós arany- márka kölcsönt ajánlott fel Romániának

Lepadatu volt pénzügyminiszter Berlinbe érkezett. Megegyezés esetén rövidesen
megkötik a román-német kereskedelmi szerződést

(Berlin, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lepadatu volt pénzügyminiszter ma a német
fővárosba érkezett a román kölcsön perktuálását célzó hivatalos tárgyalások megkezdésére.
Az expénzügyminiszter megérkezése után azonnal érintkezésbe lépett dr. Schaefferrel, a német
nemzetgazdasági minisztérium vezérigazgatójával, aki a tárgyalásokon a külügyminisztériumot
is képviseli. A „Berliner Tageblatt” értesülése szerint Lepadatu felkeresi Stresemann külügy-
minisztert is. Az érdemleges tárgyalások csak hétfőn veszik kezdetüket.

Berlinben egyébként erősen tartja magát a hír, hogy a Deutsche Discontogesellschaft,
amelynek megbízottja, Poggi gróf, a napokban Bukarestbe utazott, egy amerikai pénzesporttal
együttesen újabb 200 millió aranymárkás kölcsönt ajánlott fel Romániának. Erről a kölcsönről
azonban csak akkor indulhatnak meg a tárgyalások, ha előbb megegyezés jön létre a német
kézben levő háboru előtti román járadékkötvények kérdésében.

Lepadatu missziójával kapcsolatban a német lapok azt írják, hogy a berlini tárgyalások
tulajdonképen céljál Németország romániai kereskedelmének aktívá tételét kell tekinteni.
Ha az érvevonatkozó tárgyalások sikerre vezetnek, akkor Németország rövidesen megkötí Rom-
ániával a kereskedelmi szerződést.

Lloyd George aggodalmát fejezte ki az angol-orosz diplomáciai viszony megszakítása miatt

Visszahívták az angol missziót Moszkvából. Csomagolnak az Arcos fiztviselői

London, május 27. Az angol alsóház mai tör-
tenelmi jelentőségű ülését, amelyen a konzervatív
kormány többsége megszavazta az orosz szovjete-
kel való diplomáciai viszony felbontását, úgy poli-
tikai, mint pénzügyi körökben óriási érdeklődés
előzte meg. A parlamentnek minden kis zuga meg-
telt érdeklődőkkel.

Chamberlain külügyminisztert a parlamenti te-
rembe való belépésekor a konzervatív képviselők
percekig éljenezték, viszont az ellenzékiek az ellen-
zéki pártvezéreket éljenezték meg. A kormány ja-
vaslatához legelsőnek Clyens munkáspárti képviselő
szólt hozzá, aki szemére vetette a külügyminiszter-
nek, hogy néhány héttel ezelőtt még ő maga is
hangoztatta,

hogy az orosz szovjettel való diplo-
máciai viszony megszakítása az euró-
pai békét veszélyezteti.

Érthetetlen, — mondotta — hogy Chamberlain
ilyen gyorsan változtatta meg felfogását.

Chamberlain azonnal válaszolt Clyens szavaira
s hangsúlyozza, hogy jelenlegi állásfoglalására a
közben bekövetkezett események kényszerítették,
többek között annak bebizonyosodása, hogy a
washingtoni angol követség előtti tüntetéseket is
Moszkva szervezte meg. Chamberlain beszédének
végén kijelentette, hogy az angol kormány az el-
mult harmadfél év alatt mindenhol békepolitikát
követett és mindenkiel közreműködött, aki erre
készséget tanúsított. Csak egyetlen kormány nem
igyekezett közreműködni Anglia békepolitikájában,
sőt ellenségesen viselkedett Nagybritániával, a
Népszövetséggel és ennek törekvéseivel szemben:
Szovjetország. A kormány mindennek dacára
addig fentartotta a jóviszonyt Oroszországgal, míg
az üres csalással nem változott át. A szovjetkor-
mány azonban javíthatatlannak bizonyult és mivel
londoni diplomáciai képviselője állandó izgalom és
nyugtalanágok magvát hintette el az országban, az
angol kormány nem hajlandó további engedékeny-
ségre, mert a további engedékenység gyengességének
jele lett volna.

Chamberlainnak a jobboldalon tetszéssel fog-
dott beszéde után Baldwin miniszterelnök közölte a

parlamenttel,

hogy a pétervári s vladivosztoki an-
gól képviselőket s a moszkvai angol
missziót visszahívták.

Arravatkozolag azonban még nem történt döntés,
hogy Anglia érdekeit melyik szovjettel összekötte-
tésben maradó nemzet képviselje Oroszországban.

A konzervatív kormány ténykedését igazoló be-
szédek után a liberális álláspont kifejtése céljából
Lloyd George emelkedett szólásra:

— Beismerem, — mondotta — hogy a szovjet
nem viselkedett egész becsületesen Angliával szem-
ben, miért is a kormány akciója a szovjettel szem-
ben bizonyos mértékig jogosult volt. Az azonban
már kérdéses, hogy ilyen radikális akciónak
helye volt-e?

Kárhóztatom, hogy a külügyminiszter
politikáját ezuttal a belügyminiszter
irányította. Határozottan kár volt a
legszelebb határokig elmenni és de
facto megszakítani a viszonyt Orosz-
országgal.

A beszédek elhangzása után szavazásra került
a sor, amelynek során a munkáspárt azon indítvá-
nyát, hogy a kormány ne szakítsa meg a diplo-
máciai összeköttetést Oroszországgal, 267 szavazattal
118 ellenében az alsóház elvetette

357 szavazattal 111 ellen megszavazta
az Oroszországgal való diplomáciai
viszony megszakítását.

London, május 27. Hogy Moszkva mennyire
ellenséges ténykedést lát a diplomáciai viszony
megszakításában, arra mi sem jellemzőbb, mint az,
hogy bár az angol kormány engedélyezte az „Ar-
cos”-nak Londonban való maradását, a kereske-
delmi vállalat tisztviselői lázasan csomagolnak és
podgyászait elküldik.

Csicserin orosz népbiztos, miután hosszú tárgya-
lásokat folytatott Párisban és az újságíróknak kije-
lentette, hogy Franciaország és Oroszország között
a diplomáciai viszony teljesen normális, ma eluta-
zott Frankfurtba, ahonnan rövid tartózkodás után
Moszkvába utazik.

május 27

ÉSEK

stagabb bett-
50 lej. Állást-
hirdetések díja
gy továbbitunk
zési hírek díja
lej.

önyvelést váll-
ereséseket „Con-
izat” jeligére a
rek.

ólány, jobb ház-
ntelligens zsidó
ajánkozik ház-
setleg! — 2 gyer-
e. Fizetésre nem
csupán otthonra
ismódra vágyik.
k Etelka, Oradea
a 16.

ban különbejá-
rozott szobát ke-
us 1-re. Lehető-
szoba használat-
kesztő” jeligére

azonnal eladó 2
egy ágy, egy
rény, egy tükör
onyhastelázi. —
h. Wesselényi-u.
Forduló-u. felől.

isztrielő, öt évi
tal, állást keres.
tsch, Gherla.

losztás miatt
rban levő két-
utó igen jutá-
eladó. Értekez-
Sebestyén és
her ügyvédek
an, Piata Uniril
latt.

igényű, perfekt
émet, gyors-gép-
hat megtartása-
pos állást keres.
megkeresések a
kéretnek.

nyva

negek,
zsákok
Cluj
telefon 910.

MEK

nyilt s kintőn
N uri panzio
kkal, ezidén már
megnyilik.

külön étterem.
szolgál, előjegy-
biné, Diciosan-

Izlám művészeti kiállítás Hágában

Hága, május 27.

Hollandiának s vele egész Nyugateurópának művészeti eseménye van. A hágai muzeumban az izlam népek sok évszázados művészete tartja hat hétig kiállítását és a kiállítás anyagát az öt nyugateurópai ország — Hollandia, Belgium, Anglia, Német- és Franciaország — muzeumai és magángyűjtői nyújtották. Bizonyára lesznek, akik csodálkozva kérdeik: Mi is voltaképpen az izlám művészet, amelynek a földteke legműveltebb országai oly megkülönböztetett figyelemmel adóznak...

Nem csoda... még csak nem is oly régen, a közelmúltban, úgy élt képzeletünkben a Közelkelet, Perzsia és szomszédos országai, mint valami mesebirodalom, amely kísérteties fényben világító sárgás meselámpionjaival és tüneményes szönyegeivel elkápráztatta a világot. Mennyi kéjjel habzoltuk a fantasztikus napkeleti legendákat, mennyi merengő lélek vágyta Harun al Rashid csodálatos ezeregyéjszakájának meseországát...

A sok meseszerűség azonban a múlt század vége felé lassan-lassan vesztett jelentőségéből, a sűrű ködfátyol, amely a gyönyörűnek gondolt keleti nőt is eltakarta a hitetlen gyaur elől, bontakozni kezdett s egyre több és több bepillantást engedett az izlám népek reális lelkébe. Európa és Amerika muzeumai, valamint gazdag műgyűjtők a legnagyobb művészeti kedveléssel igyekeztek megszerezni az Előázsiaiában megvehető, részint kiadott misztikus leleteket s csakhamar új, sötét csodálatosabb világ tárult fel a civilizált országok műbarátai előtt.

A legkényesebb művészeti szempontból is érdekes izlám művészet tulajdonképpen a hetedik századdal veszi kezdetét, ugyanakkor, amikor Mohamed hadvezérei meglepő gyorsasággal megalapították a mohamedán birodalmat, amelyet hatalmában és fényében meg is tudtak tartani és kiterjeszteni a Pireneusokig és az Indus határokig. Az ezt követő századokban fejlődik ki az izlám művészet, amely az alakuló és szépen fejlődő európai államok művészetével méltán versenyezett. E keleti művészeti fejlődések legszorosabb istápolói közé később Törökország és Angol-India is beáll, ahol a Moghulcsászárok hódításai óta erős perzsa hatás dominálja a művészeteket.

A kiállítás, bár három nagy és egy kisebb termet tölt be, korántsem jelenti azt, hogy ez komplett lenne. A kiállítás célja, hogy archeologikus és művészettörténeti eszközök segítségével az izlám népek egykori művészetéről fogalmat alkothassunk. Hogy mily nagy fontosságot tulajdonítottak a kiállítás sikerének, bizonyítja a fentemlített országok önzetlen hozzájárulása a kiállítás létrehozásához. Franciaország részéről a párisi és lyoni muzeumok (Louvre ill. Palais des Beaux Arts), továbbá tíz magángyűjtő és öt műkereskedő; Hollandia részéről az amszterdami, hágai és leideni muzeumok, hét magángyűjtő és négy műkereskedő; Németország részéről négy muzeum, egy magángyűjtő; Anglia részéről négy muzeum és egy magángyűjtő járult e pompás kiállításához. Miniatur festmények, rajzok, kéziratok, könyvkötetek, szönyegek, fémek, fegyverek, ötvösmunkák, szövött darabok és végül keramika egyformán vannak képviselve.

Az összes, eddig tartott kiállításokon, amelyek a keleti művészeteket ölelték fel, a hágai a legnagyobb és a nagyközönség, valamint műbarátok szempontjából is a legérdekesebb.

Minden szemlélő egyaránt pompás impresziókat szerez itt, ahol letűnt ősi műveltség maradványai az Allah kiválasztott népének lelkületébe világitanak bele. Perzsia, Kisázsia, Sziria, a legészakibb Afrika, Szicília és sok más ország-vidék művészeti termékei felejthetetlen színjátékban pompáznak itt. Sokat közülök az ásatások hoztak napvilágra, anélkül, hogy évszázados sírjuk bármint is elvett volna szépségükből. A legmegragadóbbak a keramikai és üvegtárgyak, amelyekről bátran azt állíthatjuk, hogy a legművészebbek, amit e téren valaha produkáltak. A középkori művészek közül senki sem hagyott oly maradandó nyomot a nyugati művészetre, mint az izlám üvegfúvói és és fazékégetői. Az üvegekultusz a római császár-

ság első éveiben különösen Egyiptomban és Szíriában oly magas művészeti szintet ért el, hogy azt még a legújabb kor sem tudta utánozni. Es az izlám népek karaktere egy művészet-ágban sem tudott jobban kifejezésre jutni, mint éppen a keramikában. Az emaillezott és aranyozott üvegtárgyakat kevés sikerrel a velenű céiek igyekeztek utánozni. A kiállításán lévő számos serleg között egy szürkés emaillezott darab szinte elragadtatást váltott ki mindenkiből. E darab Szíriában készült 1300 körül. Pompás színjátéka vízhangra talál a többi zöld-, lila-, bíborvörös-, kékszinű daraboknál.

E tárgyak semmit sem veszítenek értékükből azáltal, hogy sok darabra összetörve kerültek ide. Hiszen ez érthető, ha tudjuk, hogy ezeket a hajdanán virágzó városok, a perzsi Rayi és a szíriai Damaskus romjai alól hozták napvilágra. Számos darabon nem maradtatott nyom nélkül a Távolkelet birodalmának, így

Japánnak, Kereának, Kinának és Indiának motívumai sem. Spanyolország a tizenkettedik században nagy előszeretettel küldi mestereit tanulmányutra az izlám birodalmakba. A mór- és művészetekben nagy készségről tettek tanúságot és Spanyolországból való elhűdöztesük után az ibériai félszigeten ezt tovább is kultiválják. Ebből a korból különösen számos keramikai tárgy, fajence és majolika látható a hágai kiállításán, ahova a legértékesebb dolgok az amszterdami Ryksmuzeumból és berlini Kaiser Friedrich muzeumból kerültek.

S mind e kiállított tárgyakhoz egy nemes, történelemmé csontosodott legeada fűződik, amely keleti szultánok, kalifák, saók, olasz földi főurak, normand nemesek glóriával vonja körül s spanyol mesterek lehelletfinom ízlésével ragadtatja el kései századok ivadékeit a renaissance motívumaiban pompázó szőnyegek láttára.

Paulák Rudolf

Papházi hadnagyot felmentették a rablás vádja alól

Hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják meg és alkalmazzák az emnesztia-rendeletet

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A forradalmat követő bizonytalan időkben történt hatalmi kilengéseknek, egyik kései epizódja került ma délelőtt tárgyalásra a kolozsvári VI. hadtest hadbírósa előtt — Papházi Jenő hadnagy nagy port felvert bűnpere — akit azzal vádolt meg a katonai ügyészség, hogy 1919 szeptemberében, mint a román hadsereg tisztje,

minden alap nélkül megvert a térparancsnokságra cipelt és megszarolt két szatmári kereskedőt.

A vádirat eredetileg rablás bűntényében találta bűnösnek a hadnagyot és a kolozsvári hadbírósa háromévi többszöri elhalasztás után 1922 nyarán „in contumaciam“

6 évi börtönre ítélte

el Papházi hadnagyot, aki közvetlenül a vizsgálat megindítása után eltávozott az ország területéről.

Időközben a hadnagy visszatért az országba és ügyvédjei útján perújrafelvételt kért. A kolozsvári hadbírósa ma délelőttre tüzte ki a per újbóli tárgyalását. A vádirat szerint 1919 szeptemberében, Szatmáron egy szombat este megjelent Klein Miksa borkereskedésében Papházi hadnagy, igazolásra szólította fel a kereskedőt, iparengedélyét kérte, majd felszólította különböző fenyegetések mellett, hogy nagyobb bűrmennyiséget adjon át neki és kövesse a térparancsnokságra. A térparancsnokságon szabadlábrahelyezték a halálraíjelt kereskedőt.

Nemsokkal ezután Lancer Ignác tüzletébe állított be, ugyancsak egy szombaton este Papházi hadnagy. Felszólította a kereskedőt, hogy kövesse a térparancsnokságra. Ez vonakodott, sirva kérte a hadnagyot, hogy eressze el, felesége és gyermekei is sirva könyörögtek a hadnagnak, aki válaszul

korbáccsal kétszer Lancer arcába vágott.

Utközben azonban közölte a kereskedővel, hogy 2000 korona ellenében szabadonbocsátja. Lancer kifizette a 2000 koronát, mire szabadonbocsátották. Azzal is vádolták végül a hadnagyot, hogy illetéktlenül viselte rangját.

Még a tárgyalás érdemi részének megkezdése előtt a vádlott ügyvédjei pergátló kifogást emeltek és az amnesztia-rendelet alkalmazását kérték, amely tudvalegölve mentesíti a büntetés alól az 1918—1920 időkben elkövetett könnyebb büncselekményeket. Negulescu kapitány királyi ügyész viszont arra hivatkozással, hogy a rablás bűnténye nem esik amnesztia alá — a kifogás visszautasítását kérte.

A hadbírósa egyórás tárgyalás után visszautasította a pergátló kifogást és megkezdte a per tárgyalását. A vádlott tagadta a terhére rótt büncselekményt — a kihallgatott Klein Miksa és Lancer Ignác viszont előadták, hogy Papházi verés fenyegetése alatt terrorizálta tőlük az árut és a pénzt.

A vádirattal szemben kijelentették, hogy a hadnagy nem fenyegette meg revolverével őket. A tanuvallomások alapján Negulescu kapitány védbeszédében megállapította, hogy rablás bűnténye nem forog fenn, itt csupán hivatalos hatalommal való visszaélésről van szó, amely viszont az amnesztia alá esik.

A vádlott felmentését kérte.

A rövid védbeszédek után

a hadbírósa három szavazattal kettő ellenében felmentette

a vádlottat, viszont 5000 lej perköltség megfizetésére ítélte el.

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselő az ország minden helyiségében.

14 napos olcsó mosóárúvásárunkat

a tömeges érdeklődés miatt, továbbra is folytatjuk. Számtalan vidéki rendelés és helybeli vásárló igazolja alanti áruink kitűnő minőségét.

1 mtr. francia mosó crep, minden színben	29.—	1 mtr. fehérmű batiszt, minden színben	35.—
1 „ mosó marocén ujdonság	39.—	1 „ divatmintás grenadin	39.—
1 „ mintás ruhabatist	33.—	1 „ I-a rayé zefir	58.—
1 „ fehér mintás függönykelme	35.—	1 „ I-a ruhavászon, minden színben	65.—
1 „ babos sweizi ruhaopál	38.—	1 „ fehér selyembatist	36.—
1 „ kockás ruhapuplin	65.—	1 „ I-a fehérművászon	39.—

Minden 500 lei vásárlás után 1/4 dt. szalvétát ajándékba adunk!

Keller & Molnár

divatnagyáruháza, Cluj (Kolozsvár) Cal. R. Ferd. 15.

Vidéki rendeléseket azonnal utánvétellel szállítunk

ZSIDÓ

A szalonik

Ha az ember csak a Szaloniki utcáin, rítkó zsidó nyomor. Füstös, meredeznek az égnekek, már 1917 óta, megszálló csapatok az élől menekülve, közel borítottak lángba. Az nyomoruságos esztendő Franciaországba, Németgrátra, ahol megtakarítást kezdtek, a szegény nyomorognak, mert bárgyú kárpótlást a felgyűlt egy fillért sem k...

A szalonikii nagy egyszerű katonai eseményre azonban egykori Valamikor Szaloniki város kilencven százaléka zsidó képében is tökéletes zsidó lakosság több mint egy részben élő és a félmillió városban élő zsidó lakosság száma kevés. A közéletre és befolyásuk azonban ma...

Bár a nagy tűz pusztított el és közelített tönkre, amelynek ki teljesen, a szalonik hajózási társaságok, szegény sajtó fölött rejt gazdasági antiszemita város sem kerülhetett életben egyre gyakrabban kísérletek. Szaloniki város a franciaellenes város pusztulásáért felelőssé. Nagyon terhelt hangulat legalább is kereszttel keres leveztet Szalonikiben a francia letmet az Alliance française képen a zsidóság képviselője.

Részben az általánosan a felvilágosított európai országokban a Szaloniki zsidó lakosság ösvényére tért és ma az összes szalonikii nyomoruságos gazdasági szegélyeket áldoznak a Különbség a szalonikii zsidó lakosság között, hogy vannak klal cionista különbség Szalonikiben szefárd zsidóság erős mint Európában bárhol azonban teljesen ismét cionista tábor egyformán és sportegyesületeket versenyben mérkőzölnek.

A rezsimváltás idején, de a zsidó muzegzisztenciális konkurrenciában teljesen a kikötő-munkások akad valami munka, göknek juttatják. A gesének centruma At és vele együtt Szaloniki kedelmi lehetőségét. A hoz járul hozzá még sem képzelhető lakás a tűzben keresendő. hat család is meghuz...

Elsősorban a zsidó nyomasztó adók súlyos kell viselniük gondját maradt nagy zsidó nek csak az éhenhal nagyon kevés a külföldiek ereje.

Aszta

ZSIDÓ NÉPELET

A szaloniki zsidók sorsa

Ha az ember csak egyetlen egyszer megy végig Szaloniki utcáin, rikító színekkel ötlük szemébe a zsidó nyomor. Füstös, töredezett falmaradványok meredeznek az égnek, mintha segítségért kiáltanának, már 1917 óta, amikor az angol és francia megszálló csapatok az előrenyomuló német hadsereg elől menekülve, közel harmincezer szaloniki házat borítottak lángba. Azóta a valaha gazdag város nyomorúságos esztendőket él át. A jobb módúak Franciaországba, Németországba, vagy Angliába emigráltak, ahol megtakarított pénzükből új egzisztenciát kezdtek, a szegények azonban továbbra is ott nyomorognak, mert bár a kormány számtalanszor ígért kárpótlást a felgyújtott házakért, tíz esztendő alatt egy fillért sem kaptak.

A szaloniki nagy tűz a krónikás számára egy egyszerű katonai esemény, a szaloniki zsidóság számára azonban egykori fénykorának alkonyát jelenti. Valamikor Szaloniki volt a zsidó város. Lakosainak kilencven százaléka zsidó volt és a város már külső képében is tökéletes zsidó színt mutatott. Ma Szalonikinek több mint félmillió lakosa van, legnagyobb részben elő és kisázsiai görög menekültek. A félmillió városban a mintegy 80 ezer lelket kitevő zsidó lakosság száma természetesen elenyészően kevés. A közéletre és a gazdasági életre gyakorolt befolyásuk azonban ma sem csökkent sokat.

Bár a nagy tűz több mint tízezer zsidó házat pusztított el és közel hatvanezer zsidó egzisztenciát tett tönkre, amelynek csapásait ma sem heverték ki teljesen, a szaloniki zsidóság ma is nagy bankok, hajózási társaságok, szállítási vállalatok és jelentékeny sajtó fölött rendelkezik. De a politikai és gazdasági antiszemitizmus hullámai az egykori zsidó várost sem kerülhették el s a sajtóban és a közéletben egyre gyakrabban bukkannak fel antiszemita kísérletek. Szalonikiben a nagy tűz óta igen erős a franciaellenes hangulat, mert a szalonikiiek a város pusztulásáért elsősorban a franciákat teszik felelőssé. Nagyon természetes, hogy a franciaellenes hangulat legalább is részben az antiszemitizmuson keresztül keres levezetést, annál is inkább, mert Szalonikiben a francia kulturát és a francia szellemet az Alliance francia iskoláin keresztül voltaképpen a zsidóság képviselte.

Részben az általános franciaellenes hangulat, részben annak a felismerése, hogy a különböző európai országokban az asszimiláció csődöt mondott, Szaloniki zsidó lakossága hamar a nemzeti öntudat ösvényére tért és ma már azt lehet mondani, hogy az összes szaloniki zsidók cionisták és dacára nyomorúságos gazdasági helyzetüknek, nagy ösztönöket áldoznak a két Palesztina-alap részére. Különbőség a szaloniki zsidók között csak annyi, hogy vannak klal cionisták és mizrachisták, amely különbség Szalonikiben, tekintettel arra, hogy a szefárd zsidóság erősen vallásos, sokkal élesebb, mint Európában bárhol, antionista zsidó frakció azonban teljesen ismeretlen fogalom. Mind a két cionista tábor egyformán áldoz Palesztináért, kulturális sportegyesületeket tart fenn, amelyek nemes versenyben mérkőznek egymással a pálmáért.

A rezsinváltozás óta nemcsak a zsidó kereskedők, de a zsidó munkások is a görögök súlyos egzisztenciális konkurenciájával kell megküzdenek. A kikötőben teljesen pang az élet, a zsidó halászok és kikötő-munkások munkája nélkül lézengenek s ha akad valami munka, azt elsősorban menekült görögöknek juttatják. A kereskedelmi élet vérkeringésének centruma Athén lett, úgy hogy Macedónia és vele együtt Szaloniki teljesen elvesztette kereskedelmi lehetőségét. Az általános gazdasági depresszióhoz járul hozzá még az európai szemmel szinte el sem képzelhető lakásnyomor, amelynek oka szintén a tűzben keresendő. Egy-egy szobába néha négy-hat család is meghúzódik.

Elsősorban a zsidóság szenved Szalonikiben a nyomasztó adók sulya alatt is s azonkívül nekik kell viselniük gondját a teljesen egzisztencia nélkül maradt nagy zsidó munkástömegeknek is, amelyeknek csak az éhenhalástól való megmentéséhez is nagyon kevés a különböző jótékonyági intézmények ereje.

Szalonikinek és a szaloniki zsidóságnak sorsa egymáshoz van forrva. A város hanyatlásával együtt pusztult és hanyatlik a zsidó lakosság is napról-napra. Kevés kilátás van arra, hogy belátható időn belül ez a helyzet megváltozzék, mert a görög

centralizációs politikának egyáltalában nem kívánja az érdeke, hogy Szalonikit visszaemelve arra a polcra, amelyet ez a város és a városon keresztül a zsidó lakosság a török uralom alatt betöltött.

Philipp Paneth

A Gazdasági Világkonferencia első eredményeképpen német-francia együttműködés jön létre a nehéziparban

Genf, május 27. Serruys, a gazdasági világkonferencia francia delegátusának elnöke nyilatkozott a világkonferencia első hatásáról. Véleménye szerint a konferencia első érzékelhető eredménye, hogy Franciaország és Németország kölcsönösen a legtöbb vámtarifális kedvezményt adják kiviteli cikkeikre. A két ország azon fog iparkodni, hogy a másikat minél kiterjedtebb kereskedelmi lehetőségekhez segítse. Franciaország valószínűleg legközelebb tárgyalásokat kezd egy hosszulejárati kereskedelmi szerződés megkötése ügyében, hogy ezzel is a két ország között tartós kereskedelmi viszony épüljön ki. A francia-német gazdasági együttműködés létre kell, hogy jöjjön a nehéziparban, a kémiai és végül az elektromos iparban.

Megkezdődtek az 1928. évi költségvetés előkészítő munkálatai

A minisztertanács megszüntette az összes napidíjas állásokat

Bucuresti-Bukarest, május 27. Ma délelőtt minisztertanács volt, amely délután két óráig tartott. A minisztertanács mindenekelőtt a petróleumipar krízisével foglalkozott és annak megoldási lehetőségeit tárgyalta, határozatot azonban nem hozott, amennyiben más megoldást fognak keresni, mint a kiviteli és szállítási illetékek leszállítása.

A minisztertanács ezután a kultusz- és közoktatásügyi minisztériumok között a beszarábiai elemi iskolákra vonatkozólag keletkezett konfliktusról tárgyalta, amennyiben ezek az iskolák eddig az egyház ellenőrzése alatt álltak és most a beszarábiai egyházak maguknak követelik az iskolák tulajdonjogát.

Petrovici közoktatásügyi miniszter kérte Goldist, körvonalozza álláspontját. Goldis a beszarábiai papság nézetét védte, azonban a minisztertanács többsége a közoktatásügyi miniszter álláspontját tette magáévá azzal, hogy ezek az iskolák az állam tulajdonába menjenek át. Az ügyben végleges döntés nem történt, hanem a miniszterelnök fogja a kérdést még egyszer megvizsgálni.

A minisztertanács ezután elrendelte, hogy az 1928. évi költségvetés előkészítő munkálatai megkezdődjenek, kapcsolatban a közszolgálati ágak reorganizálásával. Együttel elhatározta a minisztertanács valamennyi napidíjasi állás megszüntetését.

A magyar kormány szanálja Windischgrätz herceget

(Budapest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben napok óta beszélnek egy vásárlásról, amely perfektuális esetén nagy feltűnést fog kelteni mindenfelé. Arról van szó ugyanis, hogy a földmívelésügyi kormányzat tárgyalásokat folytat Windischgrätz Lajos herceg makkospotyikai 2000 holdas erdőségének megvásárlása iránt. Ez az állami vásárlás annak az akciónak egyik folyamata, amelyet Windischgrätz Lajos herceg szanálása érdekében indítottak meg.

Windischgrätz Lajos herceg ugyanis — mint a frankpör tárgyalása során kiderült, — az utóbbi időben anyagi nehézségekkel küzdött, főként azért, mert egyik birtokát sem tudta megfelelő áron eladni és így helyzetének szanálása késett. Most Windischgrätz Lajos szanálása érdekében akcióba lépett a Magyar Földhitelintézet, amely Windischgrätz Lajos tartozásait illetően a legközelebből s a legnagyobb mértékben van érdekelve.

Ebben a rendkívüli érdekes ügyben dr. Ulain Ferenc, volt országgyűlési képviselő, Windischgrätz Lajos herceg ügyvédje a következőket mondotta:

— A Magyar Földhitelintézet már két-három esztendővel ezelőtt, tehát jóval a frankpör előtt, nagyobb összegű kölcsönököt folyósított Windischgrätz hercegnek. Ezekkel a kölcsönökkel kapcsolatosan a Földhitelintézet javára biztosított az a jog, hogy az ingatlanok egy részét, amennyiben a herceg a fizetési kötelezettségeket pontosan nem teljesítene, esetleg szabadkézből is, parcellázási, vagy más uton értékesítse.

A Földhitelintézet e jognál fogva most azzal a gondlattal foglalkozik, hogy kihelyezett követelésének behajtása céljából egyes ingatlanrészeket értékesítsen és pedig közelebből az a szándéka, hogy mezőgazdasági földet is értékesítsen, sőt tervbe vette esetleg erdőterületek értékesítését is. Ebből a célból a Földhitelintézet tett egy proposíciót a földmívelésügyi minisztériumnak arra nézve, hogy nem volna-e hajlandó egyes erdőrésztelkeket megvásárolni?

Columbia gramofon

kitűnő angol gép 5000 lej Lepage-nál, Cluj. Szállítás postán, utánvét. Lemez-árjegyzéket kérjen.

Motto:
"Zongoravétel,
bízalom dolga"

Legnagyobb garancia
erre a 38 év óta fennálló

TRISKA I. cég

kitűnő hirneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — FÖRSTER világmárka vezérképviselése.

CLUJ, Strada Saguna No 14.

Telefon 4-19

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia” kenyér

k és Indiának mo-
g a tizenkettedik
l küldi mestereit
odalmakba. A mó-
készségről tettek
ól való elüldöztek
eten ezt tovább is
különösen. számos
majolika látható a
értékesebb dolgok
umból és berlini
kerültek.
yakhoz egy nemes,
legeada fűződik,
fák, saok, olasz-
sek glóriával vonja
ehelletfinom izlése
ivadékait a renaiss-
ó szönyegek láttára.
Pálák Rudolf

tették

Kalmazták

keskedővel, hogy 2000
ja. Lanczer kifizette
donbocsájtatták. Az-
agyot, hogy illetéke-

reszének megkezdése
gátló kifogást emeltek
házását kérték, amely
tetés alól az 1918—
nyebb büncselekmé-
királyi ügyész viszont
s bünténye nem esik
visszautasítását kérte.
rgyalás után vissza-
és megkezdte a per
a terhére rótt bün-
Klein Miksa és Lan-
hogy Papházi verés
tőlük az árut és a

lentették, hogy a had-
revolverével őket. A
ulescu kapitány véd-
ogy rablás bünténye
hivatalos hatalommal
mely viszont az am-

tését kérte.

szavazattal kettő
mentette

perkölttség megfize-

et és vagyonukat a
sitó Rt.-nál. Képvise-
iségében.

runkat

an vidéki ren-
minőségét.

nden színben 35—
..... 39—
..... 58—
n színben 65—
..... 36—
..... 39—

ékba aduak!

nár

R. Ferd. 15.

szállítunk

Kongresszusi előcsatározások

A bázeli kongresszus a — jubiláris kongresszus — előcsatározásai már megkezdődtek és a cionista belpolitikai életben szokatlan nagy élénkség uralkodik. Még alig értek véget az Akción-komité ülései és a konferenciák, megbeszélések, tanácskozások egymást érik a cionista táborban. Különösen az ellenzéki körökben készülnek fel teljes erővel a bázeli találkozásra és egyáltalán nem titok, hogy a radikálisok és a revizionisták erőteljes frontot terveznek kiépíteni a kongresszusra Weizmann Chaim politikája ellen, sőt Jabotinskynek a párisi revizionista kongresszuson tett kijelentései szerint, a szervezet vezetésének átvételére készülnek.

Radikálisok és revizionisták között ugyan lényeges differenciák vannak és több kérdésben a két ellenzéki párt szembenáll egymással, de abban feltétlenül egyetértenek, hogy Weizmann politikája nem volt helyes és eredményes. A feszült helyzetre igen élénken világít rá az a kommüniké, amelyet egy Berlinben nemrég megrendezett kongresszusról adtak ki annak vezetői. Ez a kongresszus „Az ellenzéki cionista sajtó kongresszusa” néven tartotta üléseit, azonban mögötte kétségtelenül a cionista ellenzéki tábor áll, amely — ugylátszik — az együttműködésnek ezt a kissé szokatlan formáját használta fel a Weizmann elleni front kiépítésének megkezdésére. A kommüniké többek között a következőket mondja:

„A konferencia megállapítja, hogy a cionista mozgalom külső és belső helyzete az utóbbi két évben fokozatosan rosszabbodott és a helyzet a palesztinai krízis által különösen élessé vált. A mozgalom belül a Jewish Agency-kibővítés végzetes politikájának továbbfolytatása a szervezet megrendüléséhez vezetett. Ahelyett, hogy a nemzeti újjászületést, a Palesztina-gondolat elsőbbségének a zsidó életben való biztosítását keresztülvitték volna, ahelyett, hogy a zsidó hatalmi pozíciókat, különösen Amerikában a cionizmus számára megszerezték volna, a mindenáron való kompromisszum politikája a Marshall-csoporttal való megegyezéshez vezetett, amely dezavualta az amerikai cionista szervezetet a Palesztina-gondolat prioritásáért folytatott harcában és érzékenyen gyöngítette a szervezet hatóerejét.

A Jewish Agency politika ugy szervezeti, mint pénzügyi tekintetben eredménytelen maradt — miként a vezetőség is beismeri — és ez legjobban bizonyítja a négy év óta folytatott politika hiábavalóságát. A konferencia ehelyett nemcionista intézményekkel gazdasági téren való együttműködést tart szükségesnek, amennyiben azok hajlandók közreműködni Palesztina felépítésének munkájában a cionista kongresszus szuverén jogainak teljes és maradéktalan fentartása mellett. A cionista külpolitikában sem jobb a helyzet. A palesztinai kormány és adminisztráció magatartása a legkevésbé sem kielégítő. Az angol kormány ma is a passzív semlegesség politikáját folytatja az országépítéssel szemben és az Exekutive semmilyen döntő lépést nem tett, hogy a kormány magatartását megváltoztassa. Ezzel szemben a konferencia a kolonizáció tempójának és méreteinek elengedhetetlen feltételül kívánja a palesztinai angol adminisztrációtól az országépítés politikai és gazdasági előfeltételeinek megteremtését, miután erre az angol kormányt a Balfour-deklaráció kötelezi. Az angol kormányt viselni kell a felelősséget a zsidó nemzeti otthon felépítésének munkájában és a törvényhozásban — különösen az agrár- és vámtörvényeket illetően — ezt a principiumot érvényre juttatni. A konferencia meg van győződve arról, hogy céltudatos, szívós és szisztematikus politika ebben az irányban Londonban és a többi centrumokban lényeges eredményeket tudott volna elérni.

A palesztinai gazdasági válság bebizonyította, hogy az Executive, amely évek óta a politikai munka leépítését és a gazdasági tevékenységet propagálja, ezen a téren is csődöt mondott. Ha az ország nehéz helyzetének oka a politikai és pénzügyi előfeltételek hiányos voltában is keresendő, részint bizonyos, hogy az Executive sok hibáért tartozik felelőséggel

a cionista közvéleménynek.

Különösen súlyos hiba volt az, hogy az Exekutive nem tudott egy szisztematikus terv alapján felépített kolonizáció irányítószerve lenni. A konferencia minden tekintetben szükségesnek tartja, hogy a cionista közvéleményt a jelenlegi helyzet veszélyességéről felvilágosítsa és azt a felismerést gyökereztesse meg, hogy a végső cionista célok likvidálásának mai kurzusa, a szervezetnek kompromisszumpolitikával való megbénítása, a palesztinai gazdasági és pénzügyi munkák koordinációjának hiánya a mozgalom és ezáltal az országépítés megrendítéséhez kell, hogy vezessen. Csak az eddigi metódusokkal való gyökeres szakítás, a cionista vezetőség átcsoportosítása hozhatja meg a mozgalom újjászületését, a zsidó nép sokszorosán megrendült bizalmának visszanyerését, anyagi eszközeinek gyarapítását és a kolonizáció kiszélesítését.

A konferencia, amelyen a kommüniké szerint Richard Lichtheim és S. Soloveitschik vezetése mellett bulgáriai, németországi, fran-

KÉRJEN MINDENÜTT
„PIERRE” BOROTVAPENGÉT
TISZTA SVEDACÉLBOL KÉSZÜL
EZÜST ÖTVOZÉSSEL

LA LAME DE LUXE
PIERRE

LEGJOBB * LEGOLCSÓBB
A VILÁGMARKKAK KÖZÖTT VEZET!

ciaországi, görögországi, ausztriai, palesztinai, lengyelországi, romániai és csehszlovákiai zsidó publicisták vettek részt, elhatározta végül, hogy teljes erejével lándzsát tör a kommüniké-ken lefektetett szempontok érvényrejuttatása mellett.

„Körülöttünk új Ausztriákat teremtett a békeszerződés”

Beihlen István nagy politikai beszéde Zalaegerszegen

(Budapest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök, aki báró Kray kormányparti jelölt támogatására tegnap Zalaegerszegen utazott, hosszabb beszédet mondott, amelyben részletesen vázolta Magyarország külpolitikai feladatait és általában a magyar belpolitika jelenlegi vezérlő szempontjait ecsetelte. A miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Elérkezettnek látom az időt, hogy behatóan foglalkozzunk külpolitikai problémákkal. Magyarország boldogulásának főfeltétele, hogy az országgal együttérző külföldi erők is maga mellé állítsa. A magyar nemzet predesztinálva van arra, hogy a Duna-medencében vezető szerepet vigyen.

— A trianoni békeszerződés tönkretette az országot, mégis el kell ismernem, hogy a szerződésben vannak fényoldalak is, amelyeket, ha

a nemzet összefog, előnyére használhat ki. Többek között az, hogy most egységes nemzeti alapon állunk, míg körülöttünk új Ausztriákat teremtett a békeszerződés.

Majd a gazdasági kérdések taglalására tért át a miniszterelnök, amelynek kapcsán hangsúlyozta, hogy rendkívül nehéz feladat volt a magyar pénz értékének és a költségvetés egyensúlyának helyreállítása. Ez végre sikerült, holott láthatjuk, hogy a győző államok egész sora képtelen pénzügyileg stabilizálódni.

Beszéde végén azokra a vádakra reflektált a miniszterelnök, amelyek ellene diktatórikus magatartása miatt hangzanak el.

— Szememre vetik, — mondotta, — hogy diktatúrát gyakorlok, holott az igazság az, hogy én szüntettem meg a háborúokozta jogkorlátokat és én állítottam helyre a sajtószabadságot.

Masarykot választották ismét a csehszlovák köztársaság elnökévé

(Prága, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapi számunkban részletesen méltatuk a csehszlovák köztársasági elnökválasztás jelentőségét, amelyet különösképpen az tett eseményé, hogy az elnökségre ezúttal is legfőbb jelöltként Masaryk Tasmást szemelték ki. Masaryk Tamás a csehszlovák állam megalakulása óta áll mint köztársasági elnök, az új ország élén, amely az ő emelkedett szellemű vezetése alatt valóban európai, szinte mintáállammá nőtte ki magát, olyan országgá, ahol minden dolgozó és jóakaratu ember fajra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül otthon érezheti magát. És talán Masaryk Tamás imponáló egyénisége, megfellebbezhetetlen tekintélye oka annak, hogy a legutóbbi időben tért hódítani igyekvő cseh fascizmus nem tudott magának teret hódítani és bizonyos regárdal viseltetnek a jelenleg fennálló demokratikus államrenddel szemben a szélsőséges baloldali elemek is, nevezetesen a kommunisták, akik már egyik legerősebb ellenzéki pártját képezik a cseh parlamentnek.

Nyolc éven keresztül nem akadt egyetlen politikai párt sem, amelyik az elnökválasztó parlamenti gyűlésen ellenjelöltet állított volna Masarykkal szemben. Az első eset most történt

meg, hogy Masaryknak ellenjelöltje támadt akik közül azonban csak a kommunista Sturz kapott figyelemreméltó számú szavazatot, míg a többi jelöltekre egyetlen szavazat sem esett. Masaryk győzelme tehát ezúttal is imponáló volt s komoly tanulságokat rejt magában azoknak a pártoknak s pártvezéreknek számára, akik minden komolyabb erkölcsi és szellemi felkészültség nélkül, kizárólag pártpolitikai szempontokat tartva szem előtt, aspiráltak az elnöki tisztségre.

Az új csehszlovák elnökválasztásról következő jelentés számos be:

A nemzetgyűlés ma délelőtt 11 óra 15 perckor ünnepélyes elnökválasztó gyűlésre ült össze. A karzatok zsumfolva, a parlament előtt óriási néptömeg. Jelen volt valamennyi miniszter, a diplomáciai kar és a parlament 449 tagja közül 434-en, tehát az első választáson az alkotmány szerint szükséges 3/5 többség 261 szavazat volt. A szavazás eredményét 12 óra 10-kor hirdették ki. Masarykot az első szkrutiniumon megválasztották 274 szavazattal. 105 fehér szavazólapot adtak be, 54 szavazat pedig Stura kommunista jelöltre esett. Két szavazat érvénytelen, a választás eredményét a nemzetgyűlés rendkívüli lelkesedéssel fogadta.

Könyvkötők! Angol vászon

vezérképviselőt és gyári raktár Lepage-nál, Cluj. Valódi angol I-a áru olesón. Kérjen jegyzéket, mintákat

Nem izzad, ha naponta Höfer 3. számú hintőporát használja

Magyar -

Szombat, máj

Nag

egész estét

estje. Kolozsv

Budapest

Jegyek: a M

Megjelent R

az amerikai R

egy-vál

Kapható: Gold

Cluj. Meteor,

Hölgy

ujdon

MOSKOVIT

ban. Átalakítások

,Bre

gyer

koc

volt

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

K

Herku

Cluj, Cal.

Árjegyzék díjtal

INDENUTT ROTVAPENGÉT ELBŐL KÉSZÜLŐZÉSSEL
DE LUXE
RRÉ
EGOLCSÓBB KÖZÖTT VÉZET

ausztriai, palesztinai, és csehszlovákiai zsidó, elhatározta végül, szat tör a kommunikatok érvényrejtuttatása

remtett

gen

nyére használhat ki, most egységes nemzeti tünk új Ausztriákat

ések taglására tért nynek kapcsán hang- nehéz feladat volt a költségvetés egyen- végre sikerült, holott államok egész sora lizálódni.

a vádakra reflektált ellene diktatórikus nak el.

mondotta, — hogy tt az igazság az, hogy ruokozta jogkorláto- e a sajtószabadságot.

smét Inökévé

llen-jelöltje támadt kommunistá Sturz mu szavazatot, míg szavazat sem esett, ezuttal is imponáló t rejt magában azok- vezéreknak számára, erkölcsi és szellemi árólág pártpolitikai előtt, aspiráltak az

kválasztásról követ-

előtt 11 óra 15 perc- tó gyűlésre ült össze. lament előtt óriási mennyi miniszter, a ment 449 tagja] kö- választáson az alkot- többség 261 szava- ényét 12 óra 10-kor első szkrutimiumon attal. 105 fehér sza- zavazat pedig Stura Két szavazat érvény- yét a nemzetgyűlés adta.

rászon

en jegyzéket, mintákat

sználja

Magyar - Színház

Szombat, május 28-án este 11 órakor

Nagy Endre

egész estét betöltő egyetlen konferansz estje. Kolozsvár egy estén kapja, amin Budapest egy éven át mulatott.

Jegyek: a Magyar Színház pénztáránál.

Megjelent az amerikai **Royal írógépnék egy-váltós portabelje.**
Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

Hölgyeim a leg- szebb tavaszi **kalap- ujdonságok** Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3 sz. (Wesselényi u.) Hátul az udvar ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

'Brennabor' **gyermek kocs**

volt és marad a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Viszonteladók nagy árkedvezmény

A tapasztalat igazolja

hogy a valóban jó. mindig olcsó marad. Ezt bizonyítja a régóta bevált „valódi Franck” is. Saját jól felfogott érdekében csakis oly csomagolású kávépótlékot használjon, melyen a **Franck Henrik Fiai cég kávédaráló védjegye** íel van tüntetve.

— Eltemették Farkasházi Fischer Vilmosnét. Tegnap temették a Budapestről hazahozott Farkasházi Fischer Vilmosnét a házsongárdi temetőből nagy és őszinte részvét mellett. Dr. Eisler Mátyás meleg szavakkal bucsuztatta el a zsidó nőnek ezt az eszményképét. Megemlékezett továbbá a megboldogult apjáról, Grün Izraelről, aki előkelő tagja volt az 1868-as kongresszusnak.

* **Románia új vámtarifája** dr. Bereczky Ernő fordításában és alapos magyarázataival 350 lej a U. E. E. könyvosztályában.

Százezer frank díjat tűztek ki a Csendes-óceán első átrepülője számára

Páris, május 27. Páris város polgármestere tegnap átnyújtotta Lindbergnek a városaranyérmét, amelynek egyik oldalán a pilóta profilképe látható, a másik oldalán a következő felírás olvasható: „Lindberg kapitánynak, az Atlanti-óceán első átrepülőjének, Páris városa.” A felirat alatt Lindberg Párisba érkezésének és elindulásának pontos dátumai láthatók. Lindberg kapitány ma, pénteken Brüsszelbe repült, ahol Albert belga király, aki szenvedélyes sportoló, személyesen fogja várni a repülőtéren.

Newyork állam kormányzója az érdemérmét adományozta Lindbergnek, melyet alapítása óta, 40 év leforgása alatt mindössze tizenketten kaptak meg. Egyébként Lindberg diadalmas repülése arra ösztönzi a gazdag amerikai embereket, hogy újabb díjakat tűzzenek ki a repülés rekordjának fokozására.

A havayi-szigetek egyik ananász ültetvényese 40 ezer dollár díjat tűzött ki annak a pilótának számára, aki először repül San-Franciskóból Honoluluba. Több san-franciskói kereskedő 100 ezer dollárt tűzött ki egy olyan pilóta megjutalmazására, aki San-Franciskóból Manillába, a Csendes-óceán felett először repül át.

Párisban még mindig biznak abban, hogy Nungesser és Coli megkerülnek. Ezt a hitet arra építik, hogy Nungesser indulásakor kijelentette, ha kellemetlen idő állana be, úgy az Egyesült-Államok helyett Canada felé veszi útját.

Lindberg ma meglátogatta Foch, Joffe tábornokokat és részt vett Briand által rendezett reggelin. Délután ünnepi menetben a városházára kísérték, hol számos üdvözlő beszéd hangzott el.

Egymillió adóhátralék fejében lefoglalták Temesvár egyik legnagyobb szállodáját és éttermét

A Grand Hotel Ferdinandban már az elkészített ebédet sem engedték felszolgálni

(Timisoara-Temesvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Városszerte nagy feltűnést keltett ma az adóhátralékoknak az az eljárása, hogy nagyszámu rendőrséggel a Grand Hotel Ferdinandot, valamint az ehhez tartozó éttermet és kávéházat lefoglalták, illetve zár alá vette adóhátralék miatt. Délután ugyan már sikerült a kávéházban felszolgálni, azonban a szálloda teljesen kihalt és a máskor népes étteremben sem találni senkit. Feltűnő, hogy noha csupán a szállodának van adóhátraléka, az étterem és a kávéház pedig külön bérlők, ezeket mégis egy elbirálás alá vették.

A Grand Hotel Avram Nicolai bérlő, akinek több mint egymillió lej egyenes és forgalmi adóhátraléka van. Ma délelőtt megjelent az adóhivatal főnöke több hivatalnok és rendőr kíséretében. Kijelentette, hogy a szállodában minden tárgyat lefoglalnak, az üres szobákat pedig azonnal lezáratta és lepecsételtette. Egyben utasítást adott, hogy a közben megüresedő szobákat szintén pecsételjék le a hatóság embe-

rei. A kávéházban szintén lefoglalta az edényeket és a felhalmozott árut is.

Midőn az étterem bérlője erről értesült, azonnal interveniált a pénzügyi hatóságnál, amely azonban felmutatta a minisztérium egy sürgönyét, amelyben utasítást kapott, hogy állásának felelőssége mellett a foglalást 24 órán belül hajtsa végre.

Az étteremben, tekintettel az országos vásárra, több száz látogatóra számítottak és a napi adagon kívül óriási bevásárlást eszközöltek. Tudvalevő ugyanis, a Grand Hotel Temesvár leglátogatottabb étterme. Jóllehet az étterem vezetősége kérte, hogy legalább az ebédet engedjék felszolgálni, a hatóság hivatkozott a rendeletre és így a félig kész ételek mind kárba veszttek.

A legkínosabb helyzetben a szálloda és az étterem mintegy 60 főnyi személyzete van, akik ma nem kaptak semmit enni és teljesen bizonytalanok sorsukat illetően. A másor oly népes Grand Hotel Ferdinand most kihalt.

A bukovinai görögkeleti konzisztórium megfilitotta a papoknak a cuzista zászlók felszentelését

Az egyházmegyei közgyűlés szónokai élesen állást foglaltak az antiszemita párt ellen

(Cernauti-Csernovitz, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukovina fővárosában most ülésezik az ottani görögkeleti egyházmegyei konzisztórium. A tanácskozások során igen érdekes kijelentések és határozatok hangzottak el azzal a kérdéssel kapcsolatban, vajjon összeférhető-e, hogy egy pap, aki az emberek közötti béke propagálására van hivatva, politikát visz be az egyházba azáltal, hogy az antiszemita liga zászlóit felszenteli. Ez a kérdés már a jasszi egyházmegyei ülésén is szóba került, ahol a konzisztórium tagjai, Pimen moldvai érsekkel az élükön, teljes energiájukkal és tekintélyükkel kikeltek az ellen, hogy politikai zászlókat a templomokban szenteljenek fel. Pimen érsek kijelentette, hogy fegyelmi eljárást indít mindazon papok ellen, akik a jövőben politikai zászlókat fognak felszentelni.

A csernovitzi közgyűlésen újból szóba került ez a kérdés. Gorcea konzisztórium tag sűrűs intézkedéseket kért a politikai zászlószentelések ellen, mert — ugymond — hová jutunk, ha az összes politikai pártok ezzel az eszközzel akarnak majd a tömegekre hatni. Az interpellációra a bukovinai metropolita azt válaszolta, hogy már rendeletileg eltiltotta a papoknak a cuzista zászlók felszentelését. A kérdés azonban meg lehetőségen kényes és már a színórus ülésén is nagy vitát provokált. Gorcea újabb szigorú szankciókat kért az olyan papok ellen, akik ezt a rendeletet nem tartják be, mire az érsek megismételte azt a kijelentését, hogy a kérdés

meglehetősen kényes természetű és kéri az összes tagok közreműködését ennek az eltévelyedésnek a leküzdésére.

Arvirescu dr. felszólalásában rámutatott arra, hogy a templomban csak olyan zászlókat lehet felszentelni, amelyek az emberszeretetet propagálják, de nem a gyűlöletet. Tudomására hozták, hogy egyes papokat kimondottan terrorizáltak a cuzista zászlók felszentelésére. A papi testület presztizsre megkívánja, hogy a klérus ne üzzön harcias politikát. A felszólalónak adott válaszában a bukovinai metropolita azt a felvilágosítást adta, hogy a cuzisták nem mondják meg, hogy ők politikai párthoz tartoznak, amikor zászlókat visznek felszentelésre.

I. Nistor volt miniszter a legkategorikusabban kijelentette, hogy az antiszemita zászlók templomi felszentelése megengedhetetlen hiba. Általában véve, az egyház nem állhat sem ilyen mozgalom szolgálatában, de különösen nem egy olyan mozgalom szolgálatában, amely komolytalan. Erős a meggyőződése, hogy a cuzista mozgalom önmagától fog összeomlani. Erre vall, hogy ma már két irányzata van ennek a mozgalomnak. Ezentul tehát az antiszemita két zászlót fognak felszentelni. Már most melyik az igazi zászló? Fel kell világosítani a népet, hogy az ország és a vallás lobogójára esküdjék, nem pedig alkalmi zászlókra.

A konzisztórium ülés ezután belső egyházi kérdések megtárgyalására tért át.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és dásági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra: Bómiában
Ujhold kihirdetés
5687. Ijjar 26.
1927. május 28.

A kolozsvári zsidó ifjuság chaluc-ünnepélye

A chalucok a zsidó nép kitartó életakarának elpusztíthatatlan szívós ereje, egy megálmódott jövő szemünk előtt való meglevenedése, a zsidó regeneráció beteljesedett eredménye. A chaluc az ujjászülető zsidóság legnemesebb típusa, amely a zsidó ifjuság friss hajtásából erősödik egy minden viszontagsággal dacolni képes életerős nép törzssévé. A chaluciut a zsidó ifjuság mozgalma, azé az ifjuságé, amely széles e világon a legtöbb megpróbáltatás edzett ellenállóvá és amely tudatára ébredve erejének, nem pazarolja azt többé a megnemértés és romboló gyűlölködés szellemével való meddő küzdelemre, hanem alkotó munkára használja fel. Ami fejlődés Palesztina földjén az utóbbi évek gyorsan pergő egymásutánjában történt, ami élet a csak kevéssel ezelőtt is még teljesen sivár talajból kisarjadtt, mind a regenerálódott zsidó ifjuság, a chalucok kezemunkájának az eredménye. Ennek az eredménynek a fokozása céljából az országépítésben résztvevő cionista szervezetek feladatukká tüzték ki, hogy a chaluciut fejlődését nevelőmunkával is elősegítsék és az azelőtt különböző kényelmes pályákon volt zsidó ifjuságának a megszokatlan östermeléshez való visszatérését mezőgazdasági telepek létesítésével támogassák. Csaknem minden országban, ahol cionista szervezet működik, folyamatban vannak akciók ezen nevelőmunka és teleplétesítés lehetővé tétele érdekében és az E. Zs. N. Sz. Palesztina-bizottsága is elhatározta, hogy e célból június első hetében chalucot tart. Ennek keretében a kolozsvári zsidó ifjuság nagyszabású chaluc-ünnepélyt készít elő, amelynek rendezésében valamennyi ifjusági csoport közösen vesz részt és amely így a legnagyobb sikerre tarthat számot. Az ünnepély végleges időpontját és gazdag, ujszerű műsorát később ismertetjük.

— **Meghalt Szenes Béla.** Kis zömök, utóbb már elhízott lipótvárosi zsidógyerek volt Szenes Béla, aki tegnap Budapesten meghalt. Világvárosian kipallérozott modora és komolysága, alig engedték sejtetni a kacagó humoristát, ahogy termékeny tolla alól vídám jelenetek, pattogó kis rigmusok, groteskségükben is meleg ujjákarcolatok, kis tréfák és három felvonásra elnyújtott adomák gyöngyöztek föl. Szorgalmas, csodás energiája, csodásan szívós és bámulatraméltón friss termést adott ez a hullámos orru, csöndes emberke, akinek semmi szükségére nem volt arra, hogy írással alapozza meg az egzisztenciáját, minthogy a pesti textilesek fajtájából származott, akik a szép francia autó mellé megengedhetik azt a luxust is, hogy a gyermekük művész legyen. De veleszületett parancsokra hajlott, ez a kedves, ez az előzékeny, ez az elegáns lipótvárosi gyerek, amikor bökverseit írta a „Pesti Hírlap“-ba, regényt egy színházi ujságnak, vígjátékot a Vígsházának és egyfelvonást az orfeumoknak. Játási ösztöne egy kisrendűnek látszó, mégis becsületes és átfogó igyekezetnek mozgalmas munkát diktált rá, hogy annak eredményeiből napról-napra kacagtassa meg azt a publikumot, amelynek nincs a lélek mélységeihez művészi kapcsolata. Azokhoz szolt, akik ezer dolgok között a nap egy-két óráját a kromikum és éle frissességével akarják lelküket megpermetezni. Harminchárom évet élt és három emberéletre való munkát végzett. Utóbbi szindarabjai: „A buta ember“, a „Gazdag lány“, „Nem nőstülök“ nemcsak Pesten, hanem a külföld színpadjairól is derült és jókedvet árasztott. Szenes Béla szorgalma

azonban csak az utóbbi években gyümölcsöző szokatlan bőségben. Jövedelme már a Molnár Ferencét közelítette meg, amikor most a színpatikus, polgári életet élő bohémot elragadta a halál. Két gyermeke és özvegye gyászolja.

— **A Chevra Kadisa fölhívása.** A kolozsvári zsidó szentegylet fölhívást tett közzé a vihar által megrongált sirkövek rendbehozási céljából megindított gyűjtésről. A chevra fölkéri ezuton is a hittestvéreket, hogy mindenki tehetségéhez képest járuljon a kegyelet kötelességének teljesítéséhez és az adakozásokat juttassák el a chevra előjáróságához.

— **Eljegyzés.** Friedmann Matildot Huedinről eljegyezte Rosenberg Nándor Careii-Mari. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Hevesi Piroska művészképző növendékeinek hangversenye.** A kiváló zongoraművész és zenepedagógus művészképző növendékei tegnap este tartották meg hangversenyüket a kolozsvári katolikus főgimnázium nagytermében. Növendék-hangverseny volt, mégis úgy hatott, mintha kész, kiforrott művészek szoltak volna hozzánk: amny felkészültséggel és tehetséggel interpretáltak a kiválasztott műveket. A koncertet egy Bach—Tauszig-kompozícióval Tulongdy Sárka nyitotta meg. Ez a fiatal leány az idegeivel érzi át és játsza meg az interpretálandó darabokat, — elfinomult, intelligens felfogással. Boskovics Sándor Ravalsujt-et adott elő meglepő kiforrottsággal, az egész modern műveket átértő kongerialitással. Hasonlóan meleg, játsza játékkal interpretálta Chopin F-moll balladáját. Weisz Edith szubtilis, melegsívű és temperamentumos muzsikusk, aki Kodály sírfeliratát, különösképen pedig Chopin fantáziáját játszotta viharos sikerrel. Fejlődése és jövője elé a legnagyobb reményekkel nézhetünk. Sárosy Rózi játékát a technikai készség jellemzi, Rotarides Lucy imponáló játéktudással és mély átérzéssel interpretálta Brahms egy szonátáját. Komoly és megkülönböztetett elismerés illeti meg Fogel Máriát, aki — a jelek szerint — figyelemreméltó Beethoven interpretátor lesz. Elmélyülő, intelligens zenész, máris kész kvalitásokkal.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —
Külföldi jegyzetek.

— **Okirathamisításért háromhónapi fogházra ítélték egy őrmestert.** A nagyváradi 17-es divízió két őrmestere, Panturoiu Costantin és Stefanescu Jon állt ma vádlottként a kolozsvári hadbíróóság Solomon ezredes tanácsa előtt. A két őrmestert azzal vádolták meg, hogy 1922. év folyamán, midőn a katonai kórházban teljesítettek szolgálatot, meghamisították Zamfir Dumitru dr., kapitány, kórházparancsnok aláírását és szabadságosleveleket adtak katonáknak anyagi ellenszolgáltatás fejében. A hadbíróóság 14 tann kihallgatása után Panturoiut 3 hónapi fogházra ítélté, Stefanescut viszont felmentette a vád alól.

Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseeinél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyének-nél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a **Ferenc József víz** használata folytán lényegesen enyhültek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Zongora - occasió!

Előnyös nagybani kötésem folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom. Kitanó új pianinok 26000 lejért. Új keresztthuros rövid zongorák már 45000 lejért kaphatók

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,
Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fiókiüzlet: BUDAPEST

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÜDESEGÉT

FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN

PERLE DE PARIS

JOCKEY CLUB

FLEUR D'ELITE

ETOILE DE FRANCE

LADY

EAUX DE COLOGNE ÉS ILLATSZER
HASZNÁLATA UTÁN LEHET

— **Stefánik tábornok repülőgépre nem lőttek.** Prágai jelentés szerint most már bizonyos, hogy azok a hírek, mintha az 1919-ben elhunyt Stefánik tábornok repülőgépre rálőttek volna, minden alapot nélkülöznek. A „Tagesbote“ prágai munkatársa beszélt egy volt legionáriussal, a szlovenszói megszálló csapatok későbbi főhadnagyával az utóbbi időben forgalombajött hírekről. A tiszt elmondta, hogy a repülőgép balesetéről lehet szó csupán, aminek a tiszt maga is szemtanúja volt. Ezt a balesetet több más ember is látta és pedig egészen pontosan kivehető volt, hogy Stefánik repülőgépe hirtelen a levegőben égni kezdett, azután gyorsan a földre zuhant, anélkül azonban, hogy valaki rálőtt volna.

— **Statárium a Missziszípi ártérületén.** Newyorkból jelentik: A Missziszípi ártérületén rablók garázdálkodnak, akik a hullámok által elragadott áldozatok holttesteit és az elhagyott telepek megközelíthető házrészét rabolják ki. A rablók garázdálkodásának elnyomására a kormány statáriumot hirdetett ki.

* **Elhalasztották a hitközségi közgyűlést.** Az ortodox izraelita hitközségnek f. hó 29-ére egybehívott közgyűlése közbejött akadályok miatt elhalasztott.

* **Orvosi hír.** Dr. Reich Izidor belgyógyász újból megkezdte idei rendeléseit szív- és vérérbetegeknek Buziás fürdőn, Str. Avram Jancu 20. szám alatt.

* **Törvény által előnt napló- és leltár-könyvek kaphatók a Bernát papirosáruházban Cluj, Fő-tér 9.**

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikkek — Bernát papirosáruházát legelőszobban a Bernát papirosáruházban szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Fő-tér 29.) Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Ma este nyílik meg a Ma Caffe Restaurant Ma

„SPORT“ kávéház

Str. Majei (volt Mátyás király-ucca) No 4. teljesen újonnan átalakítva és berendezve. — Külön biliárd terem, a társaságok részére külön helyiségek, Hűdég és meleg konyha, elsőrendű italok, igen mérsékelt árak mellett. Szíves pártfogást kér Heimlich Ferenc kávé

Csuz, re

ve
biztos gyógyulási
patak, Kolozs
Vasuti állomás
szobák, gondos
és ששׁ ellátás.
ves sétányok, k
és tánczene.

Nyitva május

Elő- és utószező
jegyzéseket elfog
tóság.

Haggibbor

és az azt megelőző
tás kimenetelét á
A két csapat össz
dások tárgyat ké
mindkét csapat f
fokozza az izgalm
találkozásokat m
csapat valószínű
fog szerepelni. E
Wesel—Ördentlic
senfeld III., Rot
Szatmári—Kajla,
Kriehoffer II.—
Szaniszló, Kiss. (ciocat Nicolae, az
vezetni.

Áldozócsütör

pest. Hungária—
veresége a sport
gária Birivel a k
sorban megerősít
produkált és me
Opata és Skvarek
Páris. Anglia—E
proficsapat tetszé
Kinizsi—Slav
Temesváron. A
pesti bíró vezet
találkozás az or
érdeklődéssel talá

Hölgyek Bara

C. Regele Ferdina
harisnyá
rövidáru

Női pamutharisny
Női flohrharisny
Férfi pamutharisny
Férfi flohrharisny
Gyermekeharisny
Állandóan nap
Angro

Prim

legjutányosabba
fatelep, C
Telefon 1300

Orth. C

149—27.

Felkérjük az ér
ben sirkövet állít
megrendelése
veskedjenek, hogy
désekre tájékoztat
Cluj, 1927. má
AZ

Kotta

gon. Legelőszob
Kérjen jegyzéket

Közgazdaság

Magyarországon az erősen passzív külkereskedelmi mérleg ellenére egyre javulnak a pénzügyi viszonyok

A budapesti nagybankok betétállománya ebben az évben több, mint 75 millió pengővel emelkedett. Három hónap alatt az importtöbblet elérte az egész múltévi deficitet

(Budapest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti kereskedelmi és iparkamara érdekes adatokat hozott nyilvánosságra a magyarországi pénzügyi viszonyok és a külkereskedelmi mérleg alakulásáról. A statisztika legérdekesebb tanulsága az, hogy Magyarország importtöbbletének állandó emelkedése ellenére a gazdasági helyzet lényeges javulást mutat, ami főleg a vezető pénzügyintézetek elmúlt évi eredményeiben és az újabb tőkekepződésben jut kifejezésre. A magyarországi nagybankok eszerint 1926-ban a következő eredményt érték el:

Ezt a kedvező vagyonosodási fejlődést úgy szólván alig befolyásolja az, hogy Magyarország bevitele egyre nagyobb tételekkel haladja meg a kivitelt. Az 1927. évi külkereskedelmi mérleg a következő képet mutatja:

	Import	Export	Passziva
	millió pengőben		
Január	74.1	58.1	16.0
Február	79.1	54.7	24.4
Március	97.9	63.4	34.5
1927 január-márc.	251.1	176.2	74.9
1926 " " "	212.2	177.4	34.8

A múlt év első negyedével szemben tehát Magyarország importja 38.9 millió pengővel növekedett, míg az exportja 1.2 millióval csökkent. Az idei három hónap importfőlése majdnem eléri az egész tavalyi beviteli többletet (82.3 millió pengő). De mert Magyarország agrárállam, természetes jelenség, hogy kereskedelmi mérlege mindig az év első felében mutat nagy deficitet. Az importtöbblet főleg nyers és félig megdolgoltot, gyapjuszövet és bőrűn fokozott behozatallal emelkedett erősen. Az exportnál, bár összességében a tavalyi szinten mozog, egyes cikkekben nagy eltérések vannak. Így például a vágómarha, zsír, hus, liszt, tengeri és tojás kivitele visszaesett, míg a vágott szárnyas, rozs, burgonya, lóhere- és lucerna-mag exportja lényegesen emelkedett.

Az üres szénkocikat bármilyen áruval lehet megrakni. Az államvasutak központi üzemigazgatósága szigorú rendeletet adott ki a zsilvölgyi szénbányákba irányított vagonok gazdaságos felhasználásáról. A rendelet értelmében a késedelmes berakodás esetén a feladók, késedelmes kirakodás esetén pedig az állomásfőnökök és raktárfőnökök terhére tarifális fekbéreket fognak kiróni. A zsilvölgyi bányák felé üresen futó kocikat bármilyen áruval meg lehet

Csuz, reuma, kőszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdös-patak, Kolozsvár-Nagybányai vonal) Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

SPORT

Haggibbor-KAC. A vasárnapi mérkőzés és az azt megelőző tornaverseny és stafétafutás kimenetelét általános érdeklődés előzi meg. A két csapat összecsapása máris merész fogadások tárgyát képezi és az a tény, hogy most mindkét csapat formája tetőpontján van, csak fokozza az izgalmat, amely a Haggibbor-KAC találkozásokat mindig is kíséri szokta. A két csapat valószínűleg a következő összeállításban fog szerepelni. Haggibbor: Rosenfeld-Pollák, Wesel-Ördentlich, Klein, Braun-Fahn, Rosenfeld III., Roth, Reményi, Grünbaum. KAC: Szatmári-Kajla, Krieshoffler-Lakatos, Schultz, Krieshoffler II.-Heim, Székely, Rakitovsiky, Szaniszló, Kiss. (Kniez.) A mérkőzést dr. Bonciocci Nicolae, az U szimpatikus játékosa fogja vezetni.

Áldozcsütörtöki sportesemények. Budapest. Hungária-Slavia 2:1 (2:1). A csehek veresége a sportvilág nagy meglepetése. A Hungária Birivel a kapuban és Skvarekkel a csatársorban megerősítve, rég nem látott szép játékokat produkált és megérdemelten győzött. Góljait Opatá és Skvarek lőtték, a Slaviaét Podrazil. — Paris. Anglia-Franciaország 6:0. Az angol proficsapat tetszése szerint győzött.

Kinizsi-Slavia mérkőzés lesz vasárnap Temesváron. A mérkőzést Gerő Ferenc budapesti bíró vezeti és természetes, hogy ez a találkozás az ország határain kívül is nagy érdeklődéssel találkozhat.

Alaptőke Saját tőke Nyereség

	Alaptőke	Saját tőke	Nyereség
	ezer pengőben		
Hitelbank	41.400	61.800	5259
Keresked. bank	25.000	50.000	3283
Első Hazai	12.500	26.000	1737
Leszámit. bank	8000	20.500	1297
Olasz-Magyar	10.800	13.800	1250
Angol-Magyar	12.000	21.250	928
Hazai Bank	6400	11.400	823
Által. Takaréék	5844	13.500	809
MOKTAR	8000	13.000	1240

Megjegyzendő, hogy a mérlegek publikálása óta a nagybankoknál erős tőkeemelési folyamat indult meg, sőt a felsorolt intézeteknél már jórészt be is fejeződött. Az alaptőkeemelésekkel párhuzamos fejlődést mutat a betétállományok növekedése. Az 1927. évi új tőkekepződés mentére igen jellemzők az alábbi adatok:

	Betét	Folyószámla	Összesen
Január	200.187.9	433.526.3	633.714.2
Február	245.715.0	506.624.7	752.339.8
Március	265.571.9	520.996.8	786.568.8
Április	276.098.3	532.009.4	808.107.8

A háború előtti utolsó év helyzetével összehasonlításban a takarékbetétek jelenlegi státusa az 1913. évi összeg 27.6, a folyószámlabetétek pedig az 1913. évi állomány 62.1 százalékának felel meg.

Tőzsde

A lej újabb esésének hatása alatt a lanyhán indult piac tartózkodó lett. Üzletkötés alig fordult elő.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 május 27 (Rador)									
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New York	
nyitás		zárlat								
Zürich	3225-3235	—	—	491 ¹ / ₄	3225	11039	13668	650	1924	
New York	167-167 ¹ / ₂	51987	51975	2553	167	573 ¹ / ₂	71025	3376 ¹ / ₂	—	
London	814-816	252487	2524 ³ / ₄	12402	813	2786 ¹ / ₂	3450 ¹ / ₂	16405	485	
Páris	660-670	2036	2036	—	657	2247 ¹ / ₂	2783 ¹ / ₂	132 ³ / ₈	391 ³ / ₄	
Milano	930-940	2830	2830	139 ¹ / ₄	920	3127 ¹ / ₂	3874	184 ¹ / ₂	545 ¹ / ₄	
Prága	495-497	1540	1540	—	497	1698 ¹ / ₂	210375	—	296 ¹ / ₄	
Budapest	2925-2930	9065	9065	—	2930	—	12333	590	—	
Belgrád	—	91350	913 ¹ / ₂	—	295	1008	1248 ³ / ₄	5948	176	
Bukarest	—	315	312 ¹ / ₂	1545	—	347 ¹ / ₂	431	2077 ¹ / ₂	60	
Varsó	—	5810	5810	—	19	6410	7936	37775	—	
Bécs	2360-2370	731750	731750	—	2360	8077 ¹ / ₂	—	47587	—	
Berlin	3970-3980	12315	12315	—	3975	13595	16831	800	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 312¹/₂, Páris 1545, Budapest 34750, Bécs 43100, Prága 2077³/₄.

Hölgyek és urak! Dacára a nagy vámemelésnek, Barabás & Co

C. Regele Ferdinand 31. (volt Szigethy hentesüzlet) harisnyákat és mindennemű rövidárut régi árban árusít.

Női pamutharisnya	L. 29-től feljebb
Női flórharisnya	L. 63-tól "
Férfi pamutharisnya	L. 19-től "
Férfi flórharisnya	L. 65-től "
Gyermekeharisnya	L. 18-tól "

Állandóan nagy raktár D. M. C. árukból! Angro és Endetail osztály!

Prima tüzfát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER fatelep, Cluj, Piata Gării No 2. Telefon 1300

Orth. Chevra Kadisa, Cluj

149-27.

Felhívás

Felkérjük az érdekelteket, akik az itteni temetőben sírkövet állítani szándékoznak, hogy a sírkő megrendelése előtt irodánkban jelentkezni szíveskedjenek, hogy az egylet szempontját illető kérdésekre tájékoztató módon megkapjanak. Cluj, 1927. május 25.

Az Orth. Chevra Kadisa, Cluj

Kotta LEPAGE-nál

Cluj. Minden zenemű a világban. Legolcsóbb és mindent megkap azonnal. — Kérjen jegyzéket

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deák Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. — Olcsó szabott árak. — Előnyös fizetési feltételek

és UDESEGÉT FELÜLMULHATATLAN

LADY ILLATSZER LEHET

pülögépére nem

most már biztontha az 1919-ben pülögépére rálöttek. A „Tages-t egy volt legionári csapatok későbbi en forgalombajött hogy a repülőgép hinek a tiszt maga lesetet több más en pontosan kivé- lögépje hirtelen a n gyorsan a földre ralaki rálött volna. ipi árterületén. ziszípi árterületén allamok által elra- z elhagyott telepek ják ki. A rablók a kormány statá-

özségi közgyű- ségnek f. hó 29-ére ott akadályok miatt

Lizidor belgyógyász szív- és vérérdény- Avram Jancau 20.

pló- és leltár-köny- ruházban Cluj, Pö-

matörök

papirosáruháza- ban szerezhetik Kérjen árjegyzé- ek gyári lerakata

reg a Ma

ávéház

rály-neca) No 4. s berendezve. — ágak részére kü- leg konyha, első- árak mellett. h Ferenc kávés

ió!

árban árusítom, k a p h a t ó k RADEA,

het rakni, de kizárólag az előirt vonal mentén fekvő rendeltetéssel és ha ez nem okoz késedelmet a vagonoknak a bányákhoz való érkezésében. A megszabott utiránytól eltérő rendeltetéssel történő szállításokra csak a központi üzemigazgatóság engedélyével lehet ezeket a kocsikat felhasználni.

Leszállították az exportpetróleum fuvardíját. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap esti ülésen Jonescu tábornok vasúti államtitkár meghallgatása után elhatározta a kivitelre szánt petróleumtermékek fuvardíjának leszállítását. A belföldön szükséges petróleumtermékek szállítási illetéke változatlan marad. Popescu Cézár iparügyi vezérigazgató a bizottság ülésén megkapta a szükséges instrukciókat az olasz-román kereskedelmi tárgyalások folytatására. Popescu szombaton este visszautazik Rómába.

Junius 15-én kezdik meg a vasúti fürdőjegyek árusítását. Tegnap számunkban jelentettük, hogy junius elején a vasut 60 százalékos árkedvezményű vasúti jegyet hoz forgalomba, amelyekkel körutazást lehet tenni az ország festői vidékein és klimatika helyein. Ettől függetlenül junius 15-én ismét megkezdik a szokásos fürdőjegyek árusítását is. Az odavisszautazásra szóló jegyek 20 százalékkal olcsóbbak a rendes személyvonatjegyeknél és szeptember 15-ig érvényesek egy a személy, mint a gyorsvonatokra, ha az utas legalább öt napot töltött az illető üdülőhelyen. Ezekkel a jegyekkel kizárólag a rajtuk felírt napon és az előirt vonattal lehet utazni, az utazást pedig csakis vonatatlakozásra várás miatt szabad megszakítani. Visszautazáskor a jegyet láttamoztatni kell a fürdőállomás főnökével.

Orth. Chevra Kadisa, Cluj

132-27.

Értesítés

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy Pap-u. 38 sz. alatt lakó dr. Nass Endre orvos ur felajánlta szolgálatát Egyletünknek, hogy úgy lakásán, mint azon kívül a Chevra Kadisa által igazolt szegény betegeket ingyenes gyógykezelésben fogja részesíteni.

Mindazon szegény hitsorsosaink, kik nevezett orvos urat igénybe akarnák venni, forduljanak előzőleg a Chevra Kadisához érrevonatkozó utalványok kiállítására céljából.

Cluj, 1927. május 25.

Az Orth. Chevra Kadisa Elöljárósága nevében:

Mózes titkár

Wertheimer Miksa elnök

Szenzációs könyvujdonság!
Leopold Hirschler
Der Sohn des Moses Mautner
Regény a bécsi zsidók életéből. Ára füzve 135 lej, vászonkötés 187 lej.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Segítsen a baján

tudással és szorgalommal. Kövesse a világ haladását. Küldjön azonnal 20 lejt bélyegben Lepagehoz, Cluj és kérjen egy próbaszámot a négy nyelvű Ex Libris folyóiratból.

מודעה

קבוצת התלמודית של הסדרות "עירי המורה" מקלוש התחילה בעדו"ת את סדר הלימוד "מסכת בראשית" - בכל יום שבת לפה"צ בשעה 11 בבית המדרש ש"ס הברה. משתתפים מתקבלים בסדר פנים יפה.

פה קלוש. יצו כ"ד אייר תרפ"ז לפ"ק.

הנהלת ההסדרות.

Hirdessen az Uj Keletben

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat, R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak egy továbbítunk ha portobélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Utazók! Berkevitstné Utazók!

Oradea Strada Nicolaj Iorga Oradea
házikoszt. — Mérsékelt árak. — Diétás koszt is. Kerthelyiség megnyílt

Intelligens akvirálókat keres Erdélyben irodalmi vállalat. Irjon „Kultura” jelégére a kiadóba.

Megnyílt a kolozsi sós-fürdő! Allandó autóbussz közlekedés. Kolozsvárról a Széchenyi-térről indul reggel 8 1/2, délután 1 és 6 órákor, Kolozsról reggel 6, 11 és délután 4 órákor, vasárnap és ünnepnapokon minden órában. Május és júniusban kedvezményes szállodai árak.

Legjobban tisztít férfi szalma- és panama-

kalapokat FEHÉR

Str. Memorand. 21. (v. Unió-u.)

T. Höigyek!

Modern búti transformációk, Postiche frizek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiismeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondulálás, amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kitüntetve hajfestészetit érem. Minden színben, fejsmerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák köleszöszése.

Bejaró könyvelést vállalkozók. Megkereséseket „Con-tabil autorizat” jelégére a kiadóba kérek.

Üzletfelosztás miatt egy jókarban levő két-üléssel autót igen jutányosan eladó. Értekezhetni dr. Sebestyén és dr. Fischer ügyvédek irodájában, Piata Unirii 20. sz. alatt.

Fiatl, fűszer, vas és tüvegészésben jártas segéd detail eladásra azonnal felvétetik. Szombaton zárva. Farkas Jenő, Erdőszentgyörgy. 2740

Középkolát végzett fiatalember, román, magyar, német nyelvtudással, irodai alkalmazást keres. Gyorsírásban jártas. Cim a kiadóban.

Perlesszönyvegek - rovan szükség? akkor írjon a következő címre: **Schnhof Emilné „ORIENT” Szővművészeti Iskola ORADEA-MARE**, Str. Euseb. Ciorgariu No 14 mely már évek óta a leg-tökéletesebb gyap, u és selyem perzák, svéd és francia szővött gobelének, első-rangu angol gyapjú és selyem fonalak, szőnyegtervek, szővőkellékek, legelőnyösebb beszerzési forrása. Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kautioképes akvizitőr, a ki képek, tükrök és különféle háztartási cikkek részlet-fizetésre való eladásával már foglalkozott, küldje be ajánlatát „Nagy ke- reset” jelégére a kiadóhivatalba. Román nyelv ismerete szükséges

Friss כשר tejet literenként 8 L-ért ajánl abo-nensek részére Elek téj-üzeme, Str. Sulutiu (Viz-utca) 8.

Fiatl fatiszitizelő, öt évi gyakorlattal, állást keres. Cim: Deutsch, Gherla.

Alapított 1874.
Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.
Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárúk
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Különbejárati szép, egés-szeses butorozott utcai szoba kettő zsidó fiatal-embernek elsejére esetleg teljes ellátással kiadó. — Rudolf-ut 54. 2741

Jól bevezetett **tricotage és rövidáru** nagykereskedés
500 bánáti, erdélyi és regáti céget felelő-levőkörrel, azonnal át-vehető. Szükséges tőke kb. 800,000 lej. Csakis komoly ajánlatokra adunk választ. Közve-títők díjaztatnak. Le-veleket „Tricotage Co” jelige alatt Fehér Olga hirdetői irodája továb-bít, Timisoara, Strada Miron Costin 5.

Ezüstöt a legmaga-sabb napi aron vásárola **Tacâm ul** ezüstáru és evőszköz-gyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Központonban, különbejára-tu szép szoba butorral vagy anélkül átadó. Érte-kezni Str. Baron L. Pop 3. (Brassai-u.) Turca Má-rjánál.

Hajhullás és hajkorpa ellen leg-jobb szer az „Egger-Petrol” Kapható minden gyógy szertárban és drogue-riában

KERJEN MINDENÜTT CSAK **CARMOL** a legjobb hárszer a legújabb német tudomány alapján készült. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. STR. ENACHITA, MOKOS.

A legkiválóbb **Perless gloss-Apretura, Talpoiltur,** valamint minden cipész-parhoz szükséges vegyi termékek a **MERCUR** készítmények. Gyártja: **Rozák és Sámson** Cluj, Str. Regina Maria 9. Telefon 7-49. — Kapható minden jobb bőrüzletben

Szép mellékkereset ki-nálkodik, bárhol lakó jó-modoru uraknak. Pályá-zat „Társaságbeli” jelégére a kiadóba küldendő.

Mindennemű Könyvkötő munkákat a leggye-szerübbtől a legdisze-scbbig készít a **legolcsóbb** ár mellett **Blau Dezső** könyvkötő, Str. Avram Jancu (v. Petőfi-u.) 20.

Szürke férfilyöntny közép-termetre eladó, Érzsébet-ut 6, földszint

Perfekt német, román és magyar **gyors- és gépirónót** ki a könyvelésben is jártas, keres kolozsvári gyárvállalat azonnali belépésre. Írásbeli ajánlatok, referenciák megjelölésével „Al-landó” jelige alatt Rudolf Mossehoz Cluj, küldendők

Mindenes szakácsnét azon-nali belépésre keresek. — Cim a kiadóban,

Jokarban levő sülyesztő Singer varrógép eladó. — Gölner, Strada Baron L. Pop (Brassai-u.) 3. ajtó 11.

Szerkesztőség, kiadó hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Bar. L. Pop (Brassai-utca).

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — — 2 Egyes szám ára pályá-ndvaron és vidéken 51 Bukarestben is 51

1927 május 30 Hét

Jó Anglia igen hely-tett tanubizonyoságot bolevizmustól retteg-vette fel a gazdasági. Ez a döntőjelentőség elhatározó befolyásu-lalására is, azon a alapult, hogy Európa ország nélkül sem-ellátás, sem pedig a szempontjából. Kiseb-tekintve, ez a gazdas-sebb lett és amikor a nyedve és eladósodva-tőségekre, amelyeket elismerésének megadá-kereste a maga teki-üzleteken.

Es most ugyanez politikai és gazdasági utóbbi évek során, e félretolással, fáradság a nagytőke, a nehézip liberalis gondokozásu részének öszinte akara Moszkvában, legalább veszik tragikusan ezt biznak az ellentétek felől pedig azért, mert régóta aspiráló Ameri-ország, sőt Franciaor igyekezni fognak An-használni és az Oroszo-ket a maguk javára ki minden alap nélkül hi-tusból egyedül Anglia amely Keleten meglazt nélkülözheti a határtal-rik, hogy Oroszországnal és ennek megfelelően és szakitás ellenére az a vállalt kötelezettsége-vel akarja teljesíteni, későbbi megegyezést. eltekintve azonban, O-áll úgy az exportját, államokra berendezni.

Oroszországnak tula aranyrubelre van szük-sesztendőben tervezett in-tól a mezőgazdasági és-letét várja. Ezt az ösz-reméli megkapni a szo-két angol-szász hatalom-mában és a háborus ta-állott hűvös viszonyt. E-ma olyan nagy a pénzi-kistökések, de a nagytő-majd rendelkezésére O-fölöslegeit, amelyeknek-lamban a legjobb jöved-van. Ugyanez áll a né-mostan tekintélyes poz-guknak az orosz gaz-Olaszország, amelytől mértékben eltávolodott, hetőnek tartja expanziv az orosz orientációt, Fra-még habozik, a cári adó-reményében fog Moszkv-lani a szükséges hitelek számítása. Az a kérdés, tévedett Baldwin keresk-mon levő konzervatív-mok segítségével, ha csal